

بررسی صامت‌های میانجی در گویش مشهدی

دکتر محمد رضا پهلوان نژاد*

دانشیار دانشگاه فردوسی

فاخته نخواستلی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی

چکیده

افزایش یک صامت (صامت میانجی)، جزء فرآیندهای واجی محسوب می‌شود و به منظور جلوگیری از هم‌نشینی دو مصوت بیابی میان آن‌ها ظاهر می‌شود، اما هیچ‌گونه نقش تمایزدهنده معنی ندارد. صامت‌های میانجی در گویش مشهدی که با ملاحظه و بررسی داده‌های گردآوری شده به دست آمد، شامل صامت‌های /z/، /y/، /g/ بود که در مقاله حاضر بنا بر بسامد کاربردشان در گفتار روزانه، معرفی و بررسی شده‌اند. در توصیف این صامت‌های میانجی به محیط آوایی و توزیع آن‌ها نیز پرداخته شده است. با مقایسه گویش مشهدی با زبان محاوره‌ای معیار، می‌توان نتیجه گرفت که صامت میانجی /y/ به جای /?/، /g/ به جای /?/، /h/ و /z/ به جای /h/ ظاهر می‌شود. از نظر محیط آوایی نیز /y/ دارای بیش‌ترین تنوع از نظر واکه‌هایی است که پیش و پس از آن می‌آید. در حالی که واکه /e/ تنها واکه‌ای است که قبل و بعد از صامت میانجی /z/ می‌آید. از نظر توزیع صامت‌های میانجی هم صامت میانجی /y/ در سطح نحو و دو صامت /z/ و /g/ در سطح ساخت‌واژه، عمل می‌کنند.

کلیدواژه صامت میانجی، فرآیند واجی، افزایشی، گویش مشهدی